

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspedicijski v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 287.

V Ljubljani, v petek 13. decembra 1895.

Letnik XXIII

Taaffe in Plener.

Dunajska „Montags-Revue“, katere izdajatelj je imel zvezo s pokojnim grofom Taaffejem, objavlja vrsto člankov o umrlem državniku. V enem je opisala razmerje med Taaffejem in Plenerjem ter pravi:

„Ko je grof Taaffe leta 1879 dobil nalogo, da sestavi novo vlado, ponudil je pl. Plenerju trgovinsko ministerstvo. Toda Plener je hotel le finančno ministerstvo. Tega pa mu grof Taaffe ni hotel prepustiti, ker je bil prepričan, da bi nemški finančni minister ne odpravil letnega primanjkljaja v državnem gospodarstvu. Plener je to tudi dokazal, kajti sedanjemu ministerstvu je pustil proračun za leto 1896 s primanjkljajem dveh milijonov. Vsled tega je bilo vedno hudo nasprotje med Taaffejem in Plenerjem, kateri je pri vsaki priliki hladil svojo jezo nad Taaffejem. Po neki seji je nekda rekel grof Taaffe: „Kot minister moram vtakniti njegove napade v žep, ko pa bi mi gospod Plener kaj takega rekel izven zbornice, moral bi mi drugače odgovarjati.“ Vsled tega je Plener pozval Taaffeja na dvoboj. Priči grofa Taaffeja sta bila grof Wurmbbrand in grof Coronini. Grof Taaffe gre preje k cesarju in vloži svoj odstop. Toda Plener je pojasnil svoje besede in ni prišlo do dvoboja. Grof Taaffe je vedno odrival Plenerja od ministerstva, ker je vedel, da bi z njim ne izhajal. Ko pa je Plener v Windischgraetzovem ministerstvu vedno le molčal, rekel je grof Taaffe: „Motil sem se o njem; mislil sem, da je Plener v političnih stvarih Katon od železa, a je Katon od lepenke.“ Ko je Kuenburg postal minister, hotel je Taaffe Plenerja izriniti iz zbornice, in Plener je bil tudi pripravljen prevzeti višjo državno službo. Grof Taaffe je pregovoril pl. Totha, pred-

sednika najvišjemu skupnemu računskemu dvoru, da gre v pokoj. Ko pa so Plenerjevi somišljeniki to zvedeli, pride dr. Schmeykal iz Prage ter pregovori Plenerja, da ostane še državni poslanec, ker bi bili liberalni Nemci brez pravega voditelja. Ko je Kuenburg izstopil iz ministerstva, moral je grof Taaffe računati z levičarji. Dr. Unger je bil določen kot finančni, dr. Exner kot naučni minister; toda Plener je to preprečil, da bi moral grof Taaffe odstopiti. Zanimivo je tudi, kako je grof Taaffe sodil o Nemcih na Češkem. Rekel je večkrat: „Od Metternicha gre vsak Nемеc na Češkem spat pod varstvom dveh polcajev. To je: Vlada, brani nas! Ali morem dajati predprave le jednemu narodu? Nemci na Češkem se sami lahko branijo, a ravno ti ovirajo spravo med avstrijskimi narodi.“

Državni zbor.

Na Dunaju, 12. decembra.

V današnji seji so stavili poslanec Pacak in tovariši nujni predlog gledé dovolitve državne podpore za več čeških okrajev, koder so poljske miši uničile vse pridelke. Predlog se izreči budgetnemu odseku.

Poslanci Ghon, Elbl in tovariši vprašajo finančnega in trgovinskega ministra, se li res namerava dovoliti začasna davčna prostost kranjski obrtni družbi v Trstu, ker se bode s tem podjetjem delala nevarna konkurenca železniškemu obrtu v sosednih kronovinah.

Na to se nadaljuje glavna razprava o državnem proračunu.

Finančni minister vitez Bilinski izjavi, da se vlada popolno strinja z mnenjem zbornice gledé povišanja pokojnin državnim uradnikom in njihovim vdovam. Vlada je pa nadalje tudi voljna, povišati

uradniške plače, v kolikor to zahtevajo resnične potrebe v posamnih uradniških vrstah. V to svrho bode kmalu predložila zbornici načrt gledé dobave potrebnih sredstev. Tega pa vlada ne bode storila, kakor se ji je očitalo, iz politično-agitatoričnega namena, in ravno vsled tega ni predložila omenjenega načrta pred občinskimi volitvami in ga tudi sedaj ne bode, dokler ne bodo dovršene napovedane volitve. Vladna predloga ima jedino stvarni namen. Izjava ministerskega predsednika v zadnji seji se ne sme tako tolmačiti, kakor da bi bili uradniki vladni slugi, marveč ministerski predsednik je le hotel poudariti, da morajo uradniki vsikdar zastopati koristi države in vlade, mej katerima ni nobenega razločka. Nasproti trditvi, da bode povišanje uradniških plač preveč občutno vplivalo na poljedelske in obrtne davkoplačevalce, izjavi minister, da vsled te naredbe obrtnija ne bode veliko trpela, kar najbolj kaže velik napredek v zadnjih desetih letih. Od leta 1893 do 1894 se je pomnožilo število večjih obrtnih podjetij za 478. Izvzeti moramo tu le nekatere obrtne stroke, ki veliko trpe vsled konkurence. Nasprotno je pa revščina kmetskega stanu zelo občutna. Naloga zbornice in vlade je torej, da z vsemi sredstvi pomore kmetskemu stanu na noge. Najizdatneje sredstvo bode davčna preosnova, ki ima samo socialno-političen pomen in ne služi v to, da bi se pomnožili državni dohodki.

Nadalje izjavlja minister, da se je vlada pri sestavi načrta za davčno preosnovo ozirala posebno na to, da se z novimi dohodki v jedni deželi pomore drugi, ki je revnejša od prve, nikakor pa ne, da bi imela državna blagajna kak dobiček od tega. Ako bi se pa tem potom ne mogel doseči povsodi dovoljen uspeh, je vlada tudi še nadalje voljna, odpisati gotovo svoto od glavne davčne svote. Vlada

LISTEK

V božični noči.

(Igrokaz v treh dejanjih. Prevel Jos. Vole.)
(Konec.)

VIII. prizor.

Joža in prvi potepuh, zdaj berač.
Prejšnji.

Prvi potepuh: O, gospod, oprostite, ne puste me notri, a jaz moram z vami govoriti. (Poklekne.) O gospod, star mož kleči pred vami, katerega nesreča dan na dan tepe, mož, ki je prebil mnogo let v bolnici; prosi vas tisočkrat za mali dar božji. Dobrotljivost vaša je znana vsepovsodi, neštetim ubožcem ste že pomagali, usmilite se še revnega, starega moža.

Robert (poda mu roko): Vstanite, ubogi mož, vaše noge so že pretoge, da bi poklekovali. Povejte mi, ali je ste samski? Nimate nikogar? Imate li ženó in otroke? Imate kako oporo za stare dni?

Berač: Imam ženo in otroke, a nočejo me več poznati in prav imajo.

Robert: Kako? Sami sebe obsojate? Govorite, kaj vam teži vest. Molčite — pogledjte mi v oko in govorite. — Večni Bog, vidim li prav? Niste li oni človek, ki me je nekda zapeljal —!

O govóri, stárec, kaj te je zavélo tako daleč od prave poti?

Berač: Zlato.

Robert: Zlato, zlato — vedno in vedno isti zločesti vrag, ki toliko src zastrupi in omami. In si bil kedaj srečen v življenji s pridobljenim zlatom? Ne, ne, nikdar nisi bil srečen, ubogi, bedni mož z zlatom v okrvavljenih rokah. O vrjemi mi, zlato ne osreči človeka, tudi ne slava in čast, marveč jedino le čista vest. In če zdaj pogledaš nazaj, sivi mož, v svojo preteklost in sešteješ in presodiš svoja dela, od katerih bo nekoč račun tirjal večni sodnik, ki dobro plačuje in hudo kaznuje — govóri, česa se imaš nadejati?

Berač: O moj Bog!

Robert: Četudi si doslej ušel posvetni sodbi, božji ne odideš.

Berač: O gospod, osem let sem se pokoril za svoj zločin v ječi. O gospod, odpustite, usmilite se starega moža, ne pahnite me od sebe, da umrem lakote in mraza.

Robert: Vstani. Kar si zadolžil ob meni in mojem očetu, bodi ti odpuščeno. Idi in očisti tudi svojo vest. Potem ti je do smrti moja hiša odprta. Skrbel bom za tvoje telo, a sam skrbi za svojo dušo. (Jožu): Prinesi mu kozarec vina in kaj gorkega. (Berač in Joža odideta.)

Brinšek: Dober človek ste. Lepo ste naredili.

Robert: Sv. pismo pravi: Slabo povračuj z dobrim. To sem storil. A zdaj idimo k veselici.

IX. prizor.

Prejšnji. Joža in ponočni čuvaj kot pismoñoša.

Joža: Tukaj je gospod Zrnc.

Brinšek: Hencajte, ali prav vidim — naš prejšnji čuvaj.

Čuvaj: Lej, lej, oče Brinšek in tu oče Zrnc — zato se mi je ime tako znano zdelo. Jaz sem že tri leta tu; poprej sem bil postrežček, a od včeraj sem pismoñoša.

Robert: Bratje, naša kupčija uspeva — iz Ruskega naročilo za 3 milijone rubljev.

Čuvaj: No, potem mi gotovo dovolite ponižno prošnjo, ker sem vam prinesel tako veselo sporočilo.

Robert: Seveda; že vem, kaj želiš — tu imaš.

Čuvaj (spravi): Zahvalim. Moja prošnja se pa le tako-le glasi: Ker smo tukaj zdaj-le stari znanci zbrani, povedal bi vam rad dogodek iz življenja ponočnega čuvaja. (Iz vleče robec). Ko sem prvič nastopil službo ponočnega čuvaja, vzbudila se je v meni tudi zavest ponočnega čuvaja. Tri leta za tem pa se mi je primerilo, kar se zamore primeriti le ponočnemu čuvaju. (Prekine ga

bode v prvi vrsti gledala na to, da se odpravijo težkoče zemljiškega davka v posamnih kronovinah, vse drugo se bode pa doseglo potom davčne preosnove. Da se posamezna kmetijska posestva preveč ne obdačijo, se je znižala davčna glavna svota za jeden milijon, poleg tega bode pa vlada dovolila še 5 odstotno povišanje davčnega popusta. Nadalje se je izdelal načrt zakona glede večje obsežnosti davčnega popusta pri elementarnih nezgodah; s tem je hotela vlada vzakoniti vse pravice davkoplačevalcev glede znižanja davkov. Ravno tako je vlada sklenila, da se zviša melioracijski zaklad. Ker bi pa dunajsko mesto vsled omenjenih naredb ne imelo nikakih koristij, zato bode vlada predložila poseben zakon glede odškodnine. Kar se tiče borznega davka, vlada ne dvomi, da ne bi pridobila zanj vseh strank, in bode potem, ko se bode završila dotična enketa, predložila zakonski načrt. Za predlogo glede davka na užigalice potrebuje se še mnogoterih podatkov. Predvsem pa se mora zvišati davek na žganje, ker se dá tukaj davčni vijak še prav dobro vporabljeni s tem omogočeno, da se v posamnih deželah ohrani sedanja davčna mera na pivo. Pri preosnovi davka na pivo treba gledati na to, da se zmanjša davčno breme malim pivovarjem, kakor tudi davek na izvozno pivo, nasprotno pa zviša davčna kvota pri večjih obratih. Tem potom navstali čisti dohodek se bode razdelil mej posamne kronovine. Nadalje je zelo potrebna preosnova pristojbin. Minister preide potem na železniške vožne cene ter opravičuje njihovo zvišanje, češ da to nikakor ne škoduje splošnim interesom, nasprotno pa ima država ravno od železnice znaten dohodek.

Nasproti pojasnilom posl. Kramařa o centralizmu pravi minister, da ima osrednja država dobro utrjeno avtonomično ustavo in se torej o nadaljnjem centralizmu ne more govoriti. Minister je pristaš avtonomnega načela in avtonomije, toda le tam, kjer kaže ta povoljen vspeh. Uresničenje misli ministerskega predsednika glede zjedinenja skupnih državnih načel z avtonomijo je res idejal, katerega moramo vsi želeči.

Minister se dotika v nadaljnjem govoru valutnega vprašanja ter pripomni, da je treba na tem polju počasi in previdno korakati nadalje in skupno postopati z Ogersko. Omenjajoč bančnega vprašanja pravi minister, da se bode vlada pri preosnovi bančnega sistema posebno na to ozirala, da ji bode zagotovljen večji vpliv. Glede ponovitve pogodbe z Ogersko povdarja, da je dolžnost avstrijske vlade, ozirati se tudi na ogersko vlado, ker bi bilo jako krivično, ako bi se pri tem prezirala Ogerska, ki je tesno zvezana z našo državo (!) Minister vender upa, da bodeta obe vladi bratsko postopali in druga drugi dovolili, kar jima gre.

Nasproti posl. Romaneczuku izjavi minister, da so po ustavi vse narodnosti enakopravne in da se morajo v okviru ustave same boriti za svoje pravice, ter kaže na češki narod, ki se je z lastno močjo povzpел do takega razvoja. — Konečno omenja tudi izjave ministerskega predsednika in pravi: „Mi se

vrišč; od zunaj se začuje petje in klici): Rodovina Zrnčeva naj živi! Živijo!

Živijo, oj živijo,
Živijo, oj živijo,
Kol'kor kapljic, tol'ko let,
Bog ji daj na svet' živet' — —

Robert: Oj, moji ljubi delavci se zbirajo. Ljubi prijatelj, tudi ti si povabljen, da nam v družbi delavcev poveš dogodbo ponočnega čuvaja. Poslušalcev ne bo nedostajalo. Kako od vseh strani prihajajo in se zbirajo na dvoru, kako radosti žaré obrazi, kakó vriskajo, poskakujejo, pojó — in tam stari mož z osivelo brado in nagubanim čelom, kako veselo poskakuje z drugimi in se veseli z mladino, kot da je star šestnajst let. O pogledjte, prijatelji, ali ne bi dal marsikateri knez svoje dežele za to, da bi se mogel s sivo glavo tako nedolžno radovati življenja, kot oni-le starček? In kaj je vzrok njihovega veselja? Kozarček vina, oskromen prigrizek in prijazen obraz njihovega gospoda in delodajalca. O kako malo jim dam in kako so moji ljubi delavci veseli in hvaležni. — Sém stopite vsi in pogledjte: to je zadovoljnost, tu biva sreča in božji blagoslov!

Vsi: Dá, sreča in božji blagoslov! (Od zunaj): Živijo, Živijo! (Pojo):

Živijo, oj živijo,
Živijo, oj živijo,
Kol'kor kapljic tol'ko let,
Bog vsem daj na svet' živet'! — —

oklepamo svojega načelnika, ž njim stojimo in pademo. Mi ne poznamo Badenijevega kabineta brez grofa Badenija. Vlada je voljna vse storiti, kar zahteva varstvo državnih pravic, opravičenih interesov posamnih avstrijskih dežel in enakopravnih avstrijskih narodov.“

Posl. Menger omenja najpreje raznih nujnih opravil, ki čakajo rešitve, opozarja razne parlamentarne stranke, naj se resno poprimajo dela ter preide konečno na pogodbo z Ogersko. Vsebina njegovega obširnega govora je ta, da kvota, katero mora naša polovica plačevati, nikakor ne odgovarja sedanjim pravih razmeram.

Posl. Russ omenja nasproti posl. Pacaku, da tudi nemška levica želi narodnega miru na pravi podlagi. Povoljen položaj je na Češkem le mogoč po sporazumljenju obeh strank deželnega zbora. — Glede stališča nemške levice izjavi govornik, da bode zastopala pogodbo z Ogersko, volilno preosnovo, kakor tudi vse druge vladne predloge z jednako neodvisnostjo in odkritosrčnostjo, s katero je tudi dosedaj presojala vse vladne korake.

Posl. Ciani želi vladi mnogo sreče povodom pomirjenja na južnem Tirolskem in izjavlja, da italijanski poslanci nikakor ne želé, da bi se razdvojila tirolska dežela.

Posl. Biankini se pritožuje nad vednim zatiranjem hrvatskega naroda na obrežnih krajih.

Posl. Bareuther izjavlja, da se bodo na rodne razprtije najbolj poravnale na ta način, da se ustanove narodne kurije v češkem deželnem zboru.

Posl. Scheicher zahteva, da se nujno rešijo socijalne preosnove.

Prihodnja seja jutri.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. decembra.

Južnotirolsko vprašanje. Ministerski predsednik je v zadnjem svojem govoru omenil tudi južnotirolskega vprašanja. Badeni je obljubil tirolskim Italijanom, da jim hoče izpolniti nekatere želje, ako stopijo deželni poslanci zopet v deželni zbor. Minister se natančneje ni izrazil o vladni ponudbi, le toliko je gotovo, da hoče vlada na južnem Tirolskem vpeljati okrajne zastope. S tem pa Italijani ne bodo zadovoljni, ker nočejo biti odvisni od dobre ali slabe volje nemške večine v deželnem zboru. Najmanj, kar zahtevajo, so kurije po narodnosti, da bi Italijani že po zakonu dobili primerno zastopstvo v deželnem odboru in v odsekih. Ta zahteva se nam zdi pravična, a tudi skrajna meja, sicer se Italijani popolnem odtrgajo od Tirolske.

Italija. V italijanski zbornici so štirje poslanci zahtevali od vlade, naj jim pojasni dogodke v Afriki. Ker je Crispi obolel, odgovoril je minister Saracco, da vlada še nima natančnih poročil, zato naj zbornica počaka do sobote. V soboto bode nekda vlada zahtevala večji kredit za Afriko. Vlada je ravnateljstvu arsenala v Benetkah naročila, naj hitro oboroži vojno ladijo Etno, da popelje vojaško pomoč v Masavo. Poročila trdijo, da ima sovražnik nad 30.000 mož zbranih, italijanska armada šteje do 11.000 mož. Italijani bodo morda še veseli, če srečno odnesó peté iz Afrike. — Najnovejša poročila zatrjujejo, da je oddelek italijanske armade štel 1040 mož in jedno baterijo. Sovražnika je bilo do 20.000, ki so od treh strani udarili na Italijane. Ti so se do zadnjega hrabro ustavljali; v boju je pal poveljnik major Toselli in večina častnikov. Le malo jih je ušlo do Adere, kjer je stal general Arimondi z večjim oddelkom. General Baratieri vso krivdo tega poraza zvrta na majorja Tosellija in generala Arimondija, ker nista imela nobene zveze. Italijanska vlada je sedaj v veliki zadregi. General Baldissera, prejšnji poveljnik v Eritreji, trdi, da mora Italija poslati vsaj še 10.000 vojakov v Afriko, da obvaruje svoje postojanke. Za to pa treba mnogo denarja. Konečno pa bode zbornica le morala dovoliti znaten kredit, sicer trpi ugled italijanske „velevlasti“.

Turčija. Bivši veliki vezir Said-paša je minoli teden s svojim dvanaestletnim sinom pribežal k angleškemu veleposlaniku, proseč ga varstva. Poročila trdijo, da je sultan hotel na vsak način prisiliti ga, da zopet vsprejme službo velikega vezira. Said-paša, ki velja kot prvi turški državnik, se odločno brani te časti, češ, da je potreben miru in odpotuje na tuje. Drugi zopet trdijo, da je Said-paša odločno zahteval potrebne reforme v državi, in

da so ga vsled tega hoteli zapreti. V ponedeljek zvečer se je Said-paša vrnil v svoje stanovanje, ker so mu veleposlaniki zagotovili osebno varstvo.

Seja mestnega zbora ljubljanskega.

Ljubljana in Vodmat.

Po običajnih naznanilih župana Grassellija je prišel na vrsto razgovor o vtetovljenji dela udmatske občine, kjer stoji sedaj deželna bolnica, v mestno občino ljubljansko. O tem je poročal župan Grasselli. Omenjal je, da se že dalje časa vrše razgovori mej mestno vlado in udmatsko občino, po katerem potu priklopiti zemljišče, kjer stoji nova bolnica, občini ljubljanski, pojasnjuje nadalje, da Ljubljana ne bo imela nobenega dobička od tega, da je sploh kočljivo imeti bolnico v okrožji mesta, ker se je vsled tega že poprej Ljubljana razvpila kot nezdravo mesto, ker je število mrličev v bolnici zelo veliko. Nadalje omenja župan, da se v tem kraju sedaj najraje zbirajo razni potepuhi, katere mestna policija preganja iz mestnega okrožja, tako da je bila vlada prisiljena v udmatski občini dati ljubljanskim orožnikom nalog, skrbeti za javni red in varnost, ker je to vevškim orožnikom preveč od rok.

Po mnogih razpravah je sklenil mestni magistrat staviti mestnemu zboru v tem oziru nastopni predlog:

Naproši se slavna vlada, naj predloži deželnemu zboru zakonski načrt, s katerim se spremene meje mestne občine ljubljanske in sicer tako, da se v prihodnje priklopi ljublj. občini svet med Ljubljano, Šmartinsko cesto in progo dolenskih železnic.

Vladni svetnik Dralka izjavlja v imenu vlade, da toplo podpira ta predlog, ki je važen vzlasti iz administrativno-političnih razlogov ter upa, da se bodo našli taki pogoji, s katerimi bo tudi vodmatska občina, ki se sedaj še brani temu načrtu, zadovoljna z določbo novih meja.

Dr. vitez Bleiweis tudi podpira ta predlog, ker treba tudi predkraje večjih mest tako vrediti, da se gleda na določila glede zidanja hiš, na razsvetljavo, kanalizacijo itd. Majhna vodmatska občina bi težko zmagovala nova težka bremena pri sedanjih razmerah. Nadalje pojasnjuje, da bo vodmatska občina imela le korist od tega, ker sicer ji bo treba skrbeti samo za razsvetljavo, kanalizacijo, novo šolo itd. kar bi ji pač nakladalo ogromnih stroškov, katerih bi ne mogla zmagovati.

Poročevalec Grasselli dostavlja, da so Vodmačani v zmoti, če mislijo, da bodo imeli več stroškov, ako se ta del priklopi mestu, ker je gotovo, da bo Ljubljana z novo uredbo imela večja bremena, nego koristi in zato magistrat stavi omenjeni predlog ne v nadi kakih dobičkov, marveč zato, da se razmeram primerno določijo nove meje ljubljanskega mestnega okrožja.

Predlog je bil soglasno vsprejet.

Zgradba justičnega poslopja.

Glede zgradbe justičnega poslopja na zemljišči Zeschkovih dedičev ob dunajski cesti proti kolodvoru je predsedstvo deželnega sodišča vprašalo mestni magistrat, kako si misli uravnava mestnih ulic v tem kraju, ker je od teh določil odvisno, ali bo moglo deželnega sodišča predsedstvo priporočiti pravosodnemu ministerstvu, da se na tem kraju zida justično poslopje in da se s to zgradbo nemudoma prične. — Poročevalec župan Grasselli stavi kot odgovor na ta dopis predloge, v katerih izjavlja, da bo mesto storilo, kar bo moglo, da se v tem okraju uravnava cest in ulic tako uredi, kakor bo primerno za zgradbo omenjenega poslopja, da pa sedaj zamore le deloma določno odgovoriti na stavljeno vprašanje, ker mestni magistrat ne more hipoma odstraniti vseh ovir, ki v tem kraju zavlačujejo uravnava mestnih ulic.

Loterijsko posojilo in mestna klavnica.

Načelnik finančnega odseka odbornik Petričič obširno poroča o računskih zaključkih loterijskega posojila in mestne klavnice.

Pri tej točki se je vnel zelo živahen razgovor. Odborniki so izražali svojo nevoljo, zakaj se ne da tako obširno poročilo, same suhe številke, natisniti ter vročiti vsakemu odborniku, ker le potem je mogoče vsakemu izreči svojo sodbo o poročilu. V tem smislu je stavil odbornik Senekovič predlog, ki je bil soglasno vsprejet, naj se v prihodnje poročilo natisne in vsakemu odborniku dopošlje pravočasno. Nadalje je odbornik Senekovič grajal nekatere točke računa za klavnico, ker so mnogo večji, kakor je to

kazal proračun, tako za razsvetljavo tretjino več, za ekvivalentni prispevek par tisoč več itd.

Odbornik Hribar pravi o poročilu, da je pomankljivo, ker manjka glavne bilance, iz katere bi se dalo sklepati o računu samem.

Odbornik dr. Gregorič v daljšem govoru pojasnjuje na podlagi predloženega poročila, kako malomarno se oskrbuje mestna uprava, tako da to postopanje moramo imenovati škandalozno. Občinski poslovni red natanko določa, kako naj vrši magistrat mestne posle, a zanj se nikdo ne meni. Proračun bi se moral predložiti tri mesece pred začetkom leta, a za ta deločila se magistrat že leta in leta nič ne meni. Sploh je žalostno, da se morajo pri vsaki priliki ponavljati take tožbe, ki gotovo niso v čast onim, ki so odgovorni za take neodpušljive zanikernosti.

Glede loterijskega posojila posebe graja dr. Gregorič, da se dobljene, a ne vzdignjene srečke mestnega posojila meni nič tebi nič porablja za druge mestne potrebe, dočim se zakonito zahteva, da mora biti tak denar naložen s pupilarno varnostjo. Čudno se zdi govorniku, da finančni odsek to graja še le sedaj, dasi se to ponavlja že leta in leta. — Povsem čudne so razmere pri naši mestni klavnici. O tem omenja dr. Gregorič, da obstoji na papirju neko klavnično ravnateljstvo, da pa o njem živ krst ne ve, kedo je v tem ravnateljstvu, ali ima ono sploh kake seje. Na njegovo vprašanje glede ravnateljstva se dožene, da se za tekoče leto to ravnateljstvo niti volilo ni, da torej ni nobenega in da zato le finančni odsek poroča o računih za klavnico. Ker je klavnica brez ravnateljstva, zato tudi nadzorništvo zanemarija svoje dolžnosti. V klavnici vlada namreč velik nered, nesnaga ondi je že v pregovoru, vzlasti v ledenici je namestu ledu, polno blata, kjer imajo svoj dir in daj — podgane.

Kot drastičen dokaz zato navede dr. Gregorič, da so mesarji privlekli na magistrat ostanke teleta, ki je bilo skoro do kosti ogledano od podgan. Vkljub temu je ostalo pri ledenici vse pri starem, nikdo se ne meni, da bi se popravila ter da bi se tako omogočilo, meščanom dobivati snažnega mesa.

Govornik je že pred leti opozarjal v mestnem zboru tudi na mnoge druge nedostatke v mestni upravi, a takrat se mu je po predlogu odbornika Hribarja zato izrekla „indignacija“ mestnega zastopa. Sedaj pa isti gospodje, ki so takrat izrekli njemu indignacijo, z njim vred izrekajo nevoljo in grajo nad malomarnostjo v mestni upravi.

Odbornik Hribar izjavlja proti dr. Gregoriču, da se je šlo glede indignacije, ki jo je, kakor je „Slovenec“ poročal, dal izreči odbornik Hribar dr. Gregoriču, za konkreten slučaj, v katerem se je pa pokazalo, da je mestni zastop dobro zastopal mestne koristi. Temu nasproti pa konstatuje dr. Gregorič, da se je v omenjenem slučaju šlo za dela pri zgradbi druge mestne deške šole, da se ondi niso varovale mestne koristi, da je on vso stvar natančno pojasnil v „Slovencu“ ter na podlagi računov dokazal svojo trditev. Pozival je mestni odbor, ki mu je izrekel „indignacijo“, naj ovrže njegove dokaze, naj ga toži, ako niso vtemeljeni, a dasi je to storil javno, ni do danes na njegove trditve nikdo odgovoril. To je najboljši dokaz, da je imel prav.

Odbornik dr. Bleiweis zagovarja klavnično poslovanje, pojasnjuje, da so Nemci zidali klavnico ter zlasti slabo poskrbeli za ledenico, ki se ne da popraviti, da se je klavnično ravnateljstvo že tudi pečalo s podganami, pa da jih ni mogoče odstraniti.

Nadalje je očital dr. Gregoriču, da stvar pretirava ter da zato tako govori, da bi se reklo mej občinstvom, koliko da on dela.

Dr. Gregorič odločno oporeka besedam dr. Bleiweisa ter protestuje proti temu, da bi se njemu podtikali kaki tendenciozni nameni, ako on spolnuje dolžnosti mestnega odbornika.

Konečno se vsprejme predlog dr. Gregoriča, naj v prihodnje finančni odsek v dogovoru s klavničnim ravnateljstvom oskrbuje posle pri klavnici.

Ker je bila ura že pozna, odložile so se druge točke dnevnega reda za prihodnjo sejo, ki bo v ponedeljek. — Današnji seji je predsedoval podžupan

dr. vitez Bleiweis, ker se je župan Grasselli po svojem poročilu takoj umaknil iz dvorane. Morda je slutil, da se pogubonosni oblaki zbirajo nad njegovim majajočim se županskim stolom?

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. decembra.

(Okrajne bolnišnice.) Okrajni zdravstveni zastop radovljiški je načelno sklenil, da se v smislu nasveta c. kr. deželne vlade ustanovi okrajna bolnišnica. Za ustanovo se bode porabila gotovina, s katero zdravstveni zastop razpolaga in pa druge doklade in podpore.

(V Kamniku) so vendar jedenkrat dodelali most čez Bistrico ter ga bodo 18. t. m. izročili prometu.

(Darove) za pogorelee v Ambrusu so nam poslali gg.: deželni poslanec Fr. Košak 10 gld., profesor in vodja dr. Jožef Lesar 5 gld., stolni vikar Matija Mrak 2 gld. — Bog plačaj stotero blagim dobrotnikom!

(Nekaj o gledaliških kritikah.) Vredništvo „Slovenčev“ bodi toliko prijazno tistim, ki so čutili potrebo, k naši oceni opere „Janko in Metka“ pošiljati prijazna pojasnila, sprejeti ta-le moj odgovor: Mi nismo trdili, da je glasba vzrok, ako opera „pri našem gledališkem občinstvu ni povse! prodrla“, pač pa nemarnost posameznih močij“, katero mora pripoznati vsak, kdor je bil takrat v gledališču in ima zdrava ušesa. Da opera torej ni mogla tisti večer prodreti in tudi ni — naj med pošiljatelji pojasnil in nami sodi splošni glas občinstva. „Veščaki“ so pa kljub temu samo v glasbi Humperdinckovi dobili lahko toliko vžitka, da so bili zadovoljni. Drugemu očitjanju o „grajanju napake“ pristavljamo, da ste se obe, g. Ševčikova in g. Polakova, pri težki točki ponesrečile, da pa je na grajanem mestu g. P. „po splošni sodbi“ tako sumljivo zapela in tudi pogledala, kot smo omenili. Občinstvo je naše odkritosrčne besede v tem oziru odobraval in mi se še jedenkrat, naj bo g. P. ljubo ali ne, odločno zavarujemo proti taki njeni netaktnosti napram sodelujočim. To smo hoteli povedati gospici s svojo opomnjo. Čutili smo sami, da se v ponedeljski oceni precej razlikujemo od drugih, zato smo pri ponavljanju te opere gledé tega zapisali nekaj jako resničnih besedij. Ko se je v torek opera vzorno predstavljala, smo to z veseljem poudarjali in naša pohvala je veljala vsem, torej tudi gđ. Polakovi. Vedno smo popolnoma nepristransko ocenjevali. Hvalili smo, kar je bilo hvaliti, upravičeno grajo pa tudi poznamo. Samo gledališka reklama naša kritika se vé nikdar ne bo! Radostno smo pozdravili povratek gđ. P., cenimo njeno igralsko nadarjenost, hvalili smo njeno „Mam'zelle Nitouche“ — a ona, kakor sploh v tej zadevi razvajeno gledališko osobje, naj ne pričakuje, da se mu kritika mora uklanjati, tudi če ne zasluži. Sicer je pa še neki drugi kritik bolj po strani omenjal, da pri premijeri ni bilo tako, kakor bi moralo biti (ponižno g. P. opozarjamo na njegove opazke). Njena „kvalifikacija“ nas ni prav nič zadela. Samo to pravimo: Gospica, malo manj jezice, vsaj bi vam utegnili sedaj — škoditi!

(V Radečah pri Zidanem Mostu) je bil dne 4. t. m. za župana izvoljen posestnik in mesar Fr. Juvančič.

(Zločinstvo.) Dne 10. t. m. popoldne je napadel na Brunku pri Št. Janžu blizu 18 let star, spriden kmečki fant nekega posestnika ter ga s kamnom večkrat udaril po glavi, tako da se je ta vsled udarcev nezavesten zgrudil na tla. Na to mu je ukradel žepno uro in blizu 5 gld. denarja. Zločince imajo že pod ključem. Kaj, če bi bil nanj tako močno vplival izgled Pavla Fermeta!

(Iz Metlike) dne 10. decembra: V našem kraju so nekateri bogatini, ki nekdaj niso imeli posebnega premoženja. Ljudje pripovedujejo o njih, da so se le s „kontrobanom“ obogateli. In res je pri nas, kakor malokje drugje, „kontrabant“ jako cvetel. Pa tudi dandanes še nekateri te neumnosti ne morejo pozabiti. Znano je, da se sedaj iz Hrvatske ne smejo k nam dovažati tiste živali, pred katere Belokranjec vedno postavi „brez zamere“, predno jih imenuje — namreč prašiči. To pa je kakor nalašč za nekatere, ki hrepenijo po bogastvu, in govori se,

da so v tem času, odkar je zaprtija, že velike množice teh živalij „kontrabant“ odpravili na Kranjsko. Slednjič se je pa vendar jednemu ponesrečilo. Orožniki so slučajno naleteli na Gorjancih na veliko čredo hrvaških prašičev, ki so bili namenjeni v Novo Mesto. Vsa čreda se je konfiscirala in na dražbi prodala. Sedaj pa se vrše v Metliki preiskave. Mož, ki je s tem, občenemu blagru tako nevarnem početjem, iskal svoje sreče, sedaj v zaporu premišljuje svoj prestop. Čujemo, da so zaprli tudi že nekega suhorskega posestnika. Vse pa, ki so pri tem prizadeti, čakajo hude kazni. — Današnji sejem je bil jako slabo obiskan. Konfiscirali so zopet čredo 30 prašičev.

(Zadnji izkaz o nalezljivih živinskih boleznih) izkazuje smrskavo bolezen pri konjih v občini Kropolje, kočevskega okraja. — Pereči ogenj pri prešičih je na Bledu ponehal.

(Dve službi kaznilniških paznikov) ste razpisani pri c. kr. dež. sodiščih v Ljubljani in Celoveu. Prva do 13., druga do 10. januarja bodočega leta.

Telegrami.

Dunaj, 12. decembra. Včeraj je bila pod predsedstvom trgovskega ministra seja sveta za pospeševanje malega obrta. Minister Glanz je izjavil, da se je seje zato vdeležil, ker se zelo zanima za razvoj in prospek malega obrta ter se zahvaljuje članom za vspešno sodelovanje in je prosil, naj še nadalje posvete svoje moči za prekoristno stvar.

Dunaj, 13. decembra. (Poslanska zbornica.) Finančni minister je predložil načrt zakona gledé odpisa zemljiškega davka za one kraje, koder so bili poljski pridelki uničeni vsled elementarnih nezdod.

Levov, 12. decembra. Kardinal Sembratovicz je slovesno dospel v svojo stolico, ki je vsa v zastavah. Vsprejema so se vdeležili: duhovščina, načelniki raznih oblastev, deželni maršal, ces. namestnik, višji častniki in mestni odbor.

Pariz, 12. decembra. V današnji seji poslanske zbornice je predlagal socijalist Sembat, naj se opusti poslaništvo pri Vatikanu. Ministerski predsednik Bourgeois je odgovoril, da mora biti Francija tako dolgo zastopana pri Vatikanu, dokler obstoji konkordat. Zbornica je na to s 333 proti 157 glasovom odklonila Sembatov predlog.

Pariz, 13. decembra. Iz Aten se poroča: Na Kreti so se z nova sprli pristaši revolucionarnega odbora s turškimi četami. 36 vojakov in 6 vstašev je deloma umorjenih, deloma težko ranjenih.

Rim, 12. decembra. Pri današnji seji poslanske zbornice sta zahtevala vojni in finančni minister, naj budgetna komisija dovoli sedem milijonov kredita, katera svota bi popolno zadostovala za vse Baratierjeve zahteve. Komisija je soglasno v to dovolila in bode ta predlog predložila zbornici.

Rim, 12. decembra. V današnji seji je odgovoril minister Saracco na interpelacijo posl. Cavalottija, da je padlo v bitki pri Ambi Aladji 2450 mož, ter naglašja, da vlada noče prikrivati resnice. „Premagani smo bili“, pravi minister nadalje, „toda po rimskem načinu moramo skrbeti, in vlada je že storila potrebne korake, da dobi zmago italijansko orožje.“

Bruselj, 12. decembra. Kakor „Soir“ poroča, se je v kratkem nadejati ministerske krize. Mej ministri vlada nesporazumljenje radi predloge gledé preosnove vojaštva.

Bukarešt, 12. decembra. Pri današnji volitvi iz tretjega razreda za poslaniško zbornico je bilo izvoljenih 36 liberalcev in dva pristaša kmetske stranke. Konservat. stranka je propadla na celi črti.

Carigrad, 12. decembra. Angleška in italijanska druga štacijska ladija ste danes pripluli v Dardanele.

Carigrad, 13. decembra. Včeraj sta se sprla v Stambul dva armenska kupca in je

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurznem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

jeden dvakrat ustrelil na svojega nasprotnika. Vsled tega je vladala tu, kakor tudi v Galati in Peri, velika razburjenost. Neštevilna množica je divjala po mestu, ki je trošila raznovrstne grozne vesti. Naglo so bili zaprti vsi uradi, banke, prodajalnice in zasebne hiše. Energičnemu posredovanju mestne policije se je konečno posrečilo, da je zadušila nemir.

London, 12. decembra. „Standardu“ se poroča iz Carigrada 10. t. m., da je sultan popolno osamljen, ker so ministri noč in dan v vladni palači, koder vlada baje največja zmešnjava.

Umrli so:

11. decembra. Henrika Landau, učenka, 15 let, Prešernov trg 3, sušica. — Ivana Junc, poštnega asistenta hči, 1 leto, Gospodske ulice 12, ošpica. — Julija Snoj, delavčeva hči, 2 leti, Kurja Vas 16, morbilli scrophulosis. — Pavlina Žagar, uradnega sluga hči, 2 dni, Cesarja Jožefa trg 1, oslabljenje.

Tuji.

11. decembra.

Pri **Stonu**: Stelzel z Dunaja. — Jorni z Genove. — Lipeowitz, Meier iz Monakovega. — Wakonig iz Litije. — Thun iz Solnograda. — Hardegger iz Zagrada. — Dereani iz Žumberka. — Ramoš, Raunacher iz Beljaka. — Debeljak iz Predvorja. — Mayer iz Ogulina.

Pri **Maliču**: Strasser, Puschenjagg, Jellinek, Brauchbar, Pretzner, Brauner z Dunaja. — Engl iz Kapošvara. — Zwyer iz Boh. Bele. — Blau iz Gradea. — Komposch iz Kočevja.

Pri **Lloyd**: Pogačnik iz Cerknice. — Hauptman iz Starega Trga. — Morocutti iz Celovea.

Pri **Južnem kolodvoru**: Bidla iz Gradea. — Tropper iz Gor. Ležeč.

Pri **avstrijskem caru**: Benedik z Dunaja. — Hraster iz Novega Mesta.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm
12	9. zvečer	735.5	+2.2	sl. szah.	oblačno	88
13	7. zjutraj	728.1	+1.4	sl. sever	dež	
	2. popol.	720.4	+3.9	sr. jzah.	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura +3.2°, in za 45 nad normalom.

749 1-1

Neutolažljivo britkim čutom javljamo sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je Vsemogočni poklical k Sebi iskreno ljubljeno, nepozabljivo našo soprogo, oziroma skrbno mater, sestro in svakinjo, gospo

Antonijo Perko roj. Novak
soprogo sobnega slikarja

danes, v četrtek, dne 12. decembra, zvečer ob polu 9. uri po dolgotrajni mučni bolezni, prevideno s sv. tolažili za umirajoče v 44. letu starosti.

Pogreb pojde v soboto, dne 14. t. m., ob 3. uri popoldne, iz hiše žalosti, Florijanske ulice št. 32, na pokopališče k sv. Krištofu.

Svete maše zadušnice brale se bodo v mestni župni cerkvi pri sv. Jakobu.

Blago pokojnico priporočamo v pobožno molitev in prijazen spomin.

V Ljubljani, dne 12. decembra 1895.

Franjo Perko, soprog. — **Avgust, Ludovik, Adolf, France**, sinovi. — **Antonija, Ivanka, hčeri**. — **Jože Novak**, brat. — **Marija Segedin roj. Novak, Barbara Novak**, sestri. — **Jože Stebil**, in **Nace Segedin**, svaka. — **Marija Novak**, svakinja.

Eksekutivne dražbe.

Jakoba in Katarine Pugelj iz Podstenja posestvo (1700 gld. 50 kr.) s pritliklinami (20 gld.) dne 20. dec. 1895 in 20. jan. 1896 v Ilir. Bistrici.

Frana Petek-a iz Gorenje Vasi nepremakljivo posestvo (80 gld.) terjatev 116 gld., dne 20. dec. 1895 in 1. februarija 1896 v Ribnici.

Janeza Kralja iz Kaplišč posestvo (2957 gld.) dne 21. dec. (druga) v Metliki.

Janeza Mazija iz Iške Vasi posestvi (2158 gld.) dne 11. jan. in 12. febr. 1896 (preložitve) v Ljubljani.

Matiče Jerina iz Gorenje Vasi nepremakljivo posestvo (4025 gld.) dne 21. dec. 1895 in 23. jan. 1896 v Logatecu.

Martina Majerleta iz Predgrada nepremakljivo posestvo (385 gld. 50 kr.), terjatev 169 gld. 45 kr., dne 20. dec. 1895 in 22. jan. 1896 v Črnomlju.

Marije Brodnik s Ceste zemljišče (6897 gld.) s premoženinami (205 gld.) dne 20. dec. 1895 in 24. jan. 1896 v Vel. Lašihah.

Frana Marnovega iz Sevnice zemljišča (2154 gld.) dne 23. dec. 1895 in 23. jan. 1896 v Trebnjem.

PRAKTISCH und GUT

Prečast. duhovščini
za liturgično uporabo najbolje priporočeno
V. A. Vinding-a
v Bistrici ob Dravi na Koroškem
patentovano, na posebni način prirejeno
ogljje za kadihnice

100 komadov gld. 1 80, poštni zabojček po 150, 200 in 300 komadov.

Pri naročilih blagovoli naj se posluževati nemškega ali latinskega jezika. Dobi se tudi patentovani stenj za večno luč.

Priznanje. Pri Vas naročeno in prejeto ogljje za kadihnice smo porabili. Vaša iznajdba je res krasna, namenu popolnoma zadoščujoča in praktična. Blagovolite mi poslati zopet zabojček s 300 komadi — Malteški redovni konvent v Pragi, III., Badgasse 4, v maju 1895. I b l, t. č. superijor. 19 52-37

Stanarinske knjižice
za stranke
z uradno potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gld. v

Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

Katoliška tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Auer-jeva luč.

50% se prihrani na plinu.

Auer-jeva luč.

Najcenejša, najlepša, najbolj prijetna luč.

Auer-jeva luč.

Cena svetilke 5 gld. brez strešice in montaže.

Dobiva se v 656 15-10 plinovi tovarni.

Auer-jeva luč.

Dunajska borza.

Dne 13. decembra.

Skupni državni dolg v notah	100	gld. 20	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	"	25
Avstrijska zlata renta 4%	121	"	70
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	100	"	—
Ogerska zlata renta 4%	121	"	75
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	98	"	65
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1010	"	—
Kreditne delnice, 160 gld.	370	"	25
London vista	121	"	65
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59	"	55
20 mark	11	"	90
20 frankov (napoleonidor)	9	"	65
Italijanski bankovci	44	"	80
C. kr. cekini	5	"	74

Dne 12. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	147	gld. 50	kr
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157	"	50
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193	"	—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98	"	—
Tisine srečke 4%, 100 gld.	141	"	50
Dunavske vravnjavne srečke 5%	130	"	—
Dunavsko vranjavno posojilo l. 1878	107	"	60
Posojilo goriškega mesta	112	"	—
4% kranjsko deželno posojilo	—	"	—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98	"	75
Priporitetne obveznice državne železnice	219	"	50
" južne železnice 3%	166	"	85
" južne železnice 5%	130	"	75
dolenjskih železnice 4%	99	"	50

Kreditne srečke, 100 gld.	203	gld. 50	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	130	"	—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	13	"	—
Rudolfove srečke, 10 gld.	23	"	—
Salmove srečke, 40 gld.	68	"	50
St. Genois srečke, 40 gld.	70	"	—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	53	"	—
Ljubljanske srečke	24	"	—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	164	"	25
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3390	"	—
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	468	"	—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	100	"	25
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	60	"	—
Montanska družba avstr. plan.	83	"	—
Trbovejska premogarska družba, 70 gld.	161	"	—
Papirnih rubljev 100	129	"	75

Nakup in prodaja
vsaakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zguž pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka.
Kulatna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„M E R C U R“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosede kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.